№ 190. Piątek 21. Sierpnia 1863. Rok wydania 53.

Z Dodatkami kosztuje w prenumeracie: Bez poczty: kwartalnie 4 zł.; miesięcznie 1 zł. 40 cent. Z pocztą: kwartalnie 5 zł.; miesięcznie 1 zł. 75 c. w. a.

GAZETA LWOWSKA.

Insercya w półkolumnie, drukiem garmont, 7 centów od wiersza. — Reklamacye są wolne od opłaty pocztowej.

Część nieurzędowa.

Lwów, 21. sierpnia.

Frankfurt ciągle jest onym punktem, około którego skupia się cała uwaga publiczna. Jakoż przedmiot, który się tam traktuje, tak wielkiej jest doniosłości, że przyćmił wszystkie inne wypadki polityczne. Spodziewać się zaś można, że z obrad Monarchów w Frankfurcie zebranych powstanie jedność niemiecka, w skutek której naród niemiecki zajmie właściwe w Europie stanowisko. Dlatego też naród ten wita z zapałem i uniesieniem wielką myśl, która wyszła ze szczytnej inicyatywy Cesarza Franciszka Józefa. Znana już jest autentycznie cała treść projektu na radę zgromadzonych Monarchów wniesionego. Wzbudziła ona najżywszą radość we wszystkich krainach niemieckich. Bo najprzód projekt reformy tę wielką ma zasługę, iż praktycznie uwzględnia to, co jest możliwe i wykonalne. Szanuje więc i przestrzega sumiennie autonomię i zupełną niepodległość pojedyńczych państw niemieckich, nie wdając się w utopie przywrócenia Cesarstwa niemieckiego na modłę pomysłów z 1849 roku, które już ze względu na prawa udzielnych Monarchów niemieckich były niewykonalne. Szanując więc prawa te, projekt pojmuje wszelako Niemcy jako jedną organiczną całość, mającą wspólną władzę wykonawczą i prawodawczą. Tak pierwsza jako i druga rozłożone są w najsłuszniejszej proporcyi na różne krainy niemieckie, lud zaś niemiecki przypuszczony do stanowczego współudziału w tem wszystkiem, co najdroższych jego interesów dotycze. Pod tym względem nie jest to już styczniowy projekt delegatów, z głosem doradczym w niektórych kwestyach wewnętrznych, o którym Prusy powiedziećby mogły, że jest nie wystarczający i oczekiwaniom ludu niemieckiego nie odpowiadający. Bo projekt przez Cesarza złożony wszystko uwzględnił; wzbudził ufność Monarchów, pozyskał największą miłość ludów niemieckich i postawił na najwyższym szczycie znaczenie Austryi w rzeszy niemieckiej.

Boleścią tylko napełnia wszystkich w Frankfurcie nieobecność Króla pruskiego. Monarchowie zebrani tak wielką przywięzują wagę do pozyskania współudziału Prus w wielkiem dziele reformy związku niemieckiego, iż uprosili Króla Jego Mości saskiego do udania się do Badenu dla zaproszenia Króla pruskiego na wspólne obrady. Spodziewać się można iż Król Wilhelm nie zechce się opierać tak zaszczytnemu zaproszeniu.

Miasto Frankfurt, owe miasto koronacyjne dawnych Cesarzów niemieckich godnie wystąpiło dla przyjęcia w murach swych tak dostojnych gości. Dzienniki zapełnione są opisami uroczystości i festynów po sobie następujących, wśród ogromnego natłoku ludzi ze wszystkich stron Niemiec przybywających.

W ciągu dnia 18. b. m. deszcz padał kilkakrotnie ale pod wieczór wyjaśniło się niebo, i bardzo piękne ognie sztuczne przez wolne miasto Frankfurt urządzone, udały się wybornie. Nazajutrz zrana Jego Ces. Mość był na całej mszy w kaplicy pałacu związkowego, a następnie odbierał życzenia od Jego Ces. Wysokości Arcyksięcia Wilhelma, Jego kr. Wysokość tu obecnego księcia Wazy, ministra hr. Rechberga, tudzież naczelników c. k. poselstwa przy związku i c. k. władz wojskowych. Przed odjazdem do Darmsztatu, Jego ces. Mość odebrał jeszcze życzenia od Króla bawarskiego, a następnie na zaproszenie Jego kr. Wysokości Wielkiego Księcia heskiego udał się o godzinie 10. zrana do Darmsztadu, i ztamtąd po 10. wieczorem powrócił do Frankfurtu.

Zbiorowe zaproszenie do Króla pruskiego miało przyjść do skutku według zapewnień wiarogodnych w następujący sposób: gdy d. 17. popołudniu monarchowie przed udaniem się na ucztę przez senat daną byli zgromadzeni w pałacu związkowym, wspomniano o Prusach iż niechcą wziąść udziału. Książe koburski przemówił za zaproszeniem, a Cesarz austryacki przychylił się do tego oświadczając, że nie opuści Frankfurtu dopóki Książęta nie ułożą się zupełnie między sobą. Król saski podjął się powieść zaproszenie i jednogłośnie upoważniono go do tego.

Król bawarski w odpowiedzi na przemowę Cesarza skreślił usposobienia wiernych związkowi, podporę zgromadzonych książąt, którzy mając to przekonanie, że dążą do jednego celu, przyjęli zaproszenia Cesarza, nie wiedząc jakie są szczegóły propozycyi, i wyraził przekonanie, że duch wzajemnego szanowania praw i wspólnego poświęcenia się wielkim interesom ogółu przenika wszystkich. Zgromadzeni książęta wezmą propozycye Cesarza pod sumienną rozwagę, a jakkolwiek pożądanemi są zasady planu reformy bez długiej obrady, doprowadzić szybko do jednomyślnego uchwalenia, już z tej pierwszej obrady mogą wyniknąć pewne modyfikacye, które przyspieszą zgodzenie się, i zamienią je w fakt wolnego postanowienia. Król podzielał ubolewanie Cesarza z powodu nieobecności drogiego sprzymierzeńca, i spodziewa się, że przy najbliższem zebraniu, ten potężny członek zamknie łańcuch niemieckiej potęgi i świetności.

Król saski wyjechał dopiero dn. 19. o godzinie 10tej zrana z zaproszeniem zbiorowem do Króla pruskiego do Baden-Baden. Tegoż dnia nie było konferencyi.

Z Brukseli pod dn. 18. sierpnia donoszą drogą telegraficzną, że jest projekt, aby odbyć radę familijną pod prezydencyą Króla Leopolda, względem kwestyi mexykańskiej. Arcyksiążę Maxymilian z małżonką ma znajdować się na tejże.

To, co się dzieje w Frankfurcie, zajmuje tak dalece całą uwagę publiczną, iż wszelkie inne sprawy poszły prawie w zupełne zapomnienie. Sprawa polska przestała już zajmować pod względem dyplomatycznym, jak skoro stracono nadzieję, ażeby usiłowania dyplomacyi stan rzeczy zmienić mogły. Sprawa więc ta toczy się teraz nie już w biurach i kancelaryach ministeryalnych, ale wyłącznie na polu krwawej walki, siedm już spełna miesięcy trwającej, w której wszystkie siły rosyjskiego imperium powstania dotąd pokonać nie zdołały. Nadarmo to książę Gorczakow w notach swych z takim naciskiem utrzymywał, iż powstanie, to dzieło burzliwej mniejszości narodu, wpływami rewolucyi kosmopolitycznej podżegane. Fakta tym razem zaprzeczyły wprost i zaprzeczają twierdzeniom dyplomacyi rosyjskiej.

Monarchia Austryacka.

Wiedeń, 18. sierpnia. *(Nowiny dworu. — Wiadomości bieżące. — Obchód urodzin cesarskich.)* Najjaśn. Pani bawiła dziś w Reichenau, gdzie obchodzono urodziny cesarskie w ścisłem gronie familijnem. Zrana było nabożeństwo, na którem znajdowała się Cesarzowa wraz z Arcyksięciem Rudolfem i Arcyksiężną Gizelą. Powinszowanie Cesarzowi przesłała Cesarzowa pisemnie do Frankfurtu. Arcyksiężna Elżbieta odjechała z rodziną swą do Selowic. Członkowie rodziny cesarskiej w Wiedniu bawiący, udadzą się w piątek do Reichenau dla obchodzenia urodzin Arcyksięcia Rudolfa.

Uroczystość urodzin cesarskich obchodzono w Wiedniu najprzód 24 strzałami z dział z bastyonu przy koszarach Franciszka Józefa. Na pobudkę wystąpili wszyscy dobosze, oraz kapele wojskowe, przechodząc przez Freiung i Schottengasse około gmachu izby deputowanych do koszar na przedmieściu Alser. O ósmej godzinie rannej odbyła się parada kościelna na placu przed koszarami Franciszka Józefa, na którą pod dowództwem fml. hrabiego Thurna wystąpił cały garnizon, wraz z żandarmeryą przyboczną, inwalidami i strażą policyjną, i został ustawiony frontem ku kaplicy polowej. Plac został zamknięty; liczna publiczność zebrała się w około. Feldmarszałek Arcyksiążę Albrech przybył wraz z wszystkiemi Arcyksiążętami i całą wolną od służby jeneralicyą. Podczas mszy odzywały się wystrzały z karabinów infanteryi i salwy z dział. Po nabożeństwie wojsko defilowało przed Arcyksięciem Albrechtem. W obozie pod Bruck była także wielka msza polowa. Na nabożeństwach które odprawiały się w rozmaitych kościołach, zebrało się wszędzie bardzo wiele osób; na sumie z Tedeum, odprawionej z liczną asystencyą w kościele Ś. Szczepana przez kardynała arcybiskupa Rauschera, byli obecni wszyscy obecni w Wiedniu znajdujący się ministrowie, kanclerze nadworni, radzcy dworu, część ciała dyplomatycznego, przełożeni wszystkich urzędów, rada gminna, magistrat, i t. d. tudzież tłumy pobożnych wszelkiego stanu płci i wieku, stowarzyszenia cechy i korporacye. W kościele wspaniale oświetlonym c. k. wojsko tworzyło szpaler, początek nabożeństwa ogłoszono uderzeniem we wszystkie dzwony. Po wszystkich kościołach parafialnych na przedmieściach, jednocześnie odprawiały się nabożeństwa w obecności starszych gminy, młodzieży szkolnej i t. d. Wszystkie stowarzyszenia kasy oszczędności, bank narodowy, urzędnicy kolei Elżbiety, kolei południowej, północnej i t. d. byli na uroczystych nabożeństwach w kościołach swoich parafii. Podobnież odprawiały się nabożeństwa w kaplicach ochron, szpitalów, c. k. domu inwalidów, i t. d. W domu ubogich po nabożeństwie rozdawano dary. W kościołach ewangelickich były także nabożeństwa i kazania. W obudwu synagogach israelickich podobnież odprawiono uroczyste nabożeństwa z współudziałem licznego zgromadzenia członków gminy. Dzień ten obchodzono także uroczystem nabożeństwem w synagodze gminy starowierców żydowsko-polskich, odprawionem w obecności licznego zgromadzenia przez nadrabina z Krakowa. Po nabożeństwie wszyscy obecni odspiewali hymn ludu.

Anglia.

Londyn, 15. sierpnia. *(„Morning Post“ o sprawie polskiej.)* *Morning Post* mówiąc o odesłaniu trzech not do Petersburga dodaje co następuje:

„Wielka więc myśl zbrojnego popierania akcyi dyplomatycznej na teraz zaniechana została. Co do nas, żałujemy, iż tak się stało, bo wąpimy, ażebyśmy na drodze negocyacyj zyskać mogli to, czegośmy pragnęli. Gdybyśmy stale wskazaną drogą byli postępowali, i gdyby trzy mocarstwa okazały były energię i wolę, to Rosya

albo zaraz, albo też poźniej musiałaby była ustąpić przed wielkim naciskiem.“

„Nie byłoby potrzeba wojny w zwykłem pojęciu tego słowa. Nie byłoby potrzeba wielkiej walki — kolos północny byłby sparaliżowany przymusem całej Europy. Od Szwecyi aż do Turcyi byłby nacisk, a naciskowi temu siła jego opieraćby się nie zdołała.“

„Że tak jest, dowodzi to artykuł gazety moskiewskiej. Dziennik ten przejęty myślą, iż zajmiemy postawę nieprzyjaźną bez wypowiedzenia wojny, z góry już wije się z niemocy i bolu, i wrzeszczy w niebogłosy na politykę, która jedynie dałaby ciału moralnej sile opinii publicznej.“

„Jeżeli zaś środek, którego mocarstwa teraz użyć postanowiły, mniej jest ostry, niżbyśmy byli pragnęli, nie powinien on jednak być uważany jako wahanie się w ogólnych ich zamiarach.“

„Książę Gorczakow dobrze zrobi, jeżeli poradzi się uczciwie i szczerze znaków czasu, tak jak znaki te istotnie są pisane. Nie udało mu się odwieść Austryę od naszego przymierza, niechaj zaś nie sądzi, że Anglia i Austrya zostaną poza Francyą, niechaj nie sądzi, że mu się uda wciągnąć Francyę w fałszywą pozycyę i znagli ją do osamotnionych kroków nieprzyjacielskich.“

„Nie udałaby mu się druga ta próba. Francya ani krokiem nie postąpi bez swych sprzymierzonych. Niechaj więc patrzy się przeciwnikom swoim w oczy, i niechaj zrzeknie się nadziei pochlebiania któremu z nich z osobna, albo też drażnienie go dla popchnięcia go w osobną drogę. Jeżeli cała doniosłość kwestyi na poźniej odłożona została, to jedynie w przekonaniu, że gabinet petersburski zrozumie swoją pozycyę, i zrozumie potrzebę postępowania według traktatów.“

„Jeżeli zawiadomienie dzisiejsze znów źle będzie pojęte, jeżeli Polacy, jak spodziewać się tego można, wytrwają w ciężkiej walce, kwestya w końcu będzie musiała być ostrzej popierana, a to nie może być w interesie Rosyi.“

„Wielkie to mocarstwo jest nader zdezorganizowane; finanse jego stoją źle, siły wojskowe nie najlepiej. Rosyanie lubią przechwałki, ale my się ich nie zlękniemy. Żądania nasze muszą być szczerze wypełnione, tak szczerze, jak z niemi wystąpiliśmy.“

„Pragniemy uniknąć nawet pozoru niebezpieczeństwa dla pokoju powszechnego. Ani my, ani sprzymierzeńcy nasi nie mają nieprzyjacielskich zamiarów, nie użyjemy więc środków ostrzejszych, jeno w ostatniej potrzebie, i jeżeli koniecznie do tego znagleni będziemy.“

„Lecz postępujemy krok za krokiem na drodze negocyacyj, lub na drodze akcyi, z niezmiennem postanowieniem otrzymania od Rosyi uznania tego, co jest słusznem, albo też rezultatu żądanego głosem całej Europy.“

Francya.

Paryż, 17. sierpnia. *Monitor* donosi, iż przesłane zostały do Mexyku instrukcye względem odwołania sekwestracyi, przez jenerała Forey zaprowadzonej na majątkach Mexykanów, walczących jeszcze z wojskiem francuzkiem, tudzież odwołania rozporządzenia zakazującego wywóz gotowych pieniędzy. Ponieważ zaś ostateczna organizacya Mexyku nie tak rychło ukończoną zostanie, przeto regencya z Arcybiskupa mexykańskiego i jenerałów Almonte i Salas złożona ciągle krajem zarządzać będzie. Roboty około drogi żelaznej z Veracruz do Orizaby postępują z wielką energią; spodziewać się można, iż z końcem sierpnia linia od Veracruz do Soledad, 27 kilometrów długości mająca, zupełnie ukończona zostanie.

Z powodu uroczystości napoleońskiej Cesarz mianował 9 jenerałów dywizyi, 10 jenerałów brygady i 17 pułkowników. Prócz tego Cesarz ułaskawił lub zmniejszył karę 1396 przestępcom na galary, do Guyany, Korsyki, lub do innych więzień skazanych; zniósł zaś kary 148 na gwardzistów narodowych za różne przestępstwa dyscyplinarne rozciągnione.

Niemcy.

Frankfurt, 18. sierpnia. *(Projekt reformy związku niemieckiego.)* Monarchowie i reprezentanci miast wolnych zebrali się wczoraj o godzinie 11tej przed południem w pałacu związku niemieckiego u Jego Ces. Mości na pierwszą konferencyę, a następnie o godzinie $4^1/_2$ po południu na powtórne posiedzenie.

Przez Jego Ces. Mość zgromadzonym książętom Niemiec i reprezentantom miast wolnych zaproponowane zasady reformy związku niemieckiego, objęte są 35 artykułami.

Art. 1. rozszerza cel związku po za art. 2. aktu związkowego i po za art. 1. aktu finalnego w ten sposób, aby zabezpieczenie potęgi Niemiec na zewnątrz, podniesienie pomyślności narodu niemieckiego, reprezentacya jego wspólnych interesów, zabezpieczenie konstytucyjnej niepodległości państw pojedynczych i publicznego stanu prawnego, tudzież wspólne prawodawstwo w sprawach przekazanych według konstytucyi, były uznane jako cele związku.

Kierowanie sprawami związku będzie poruczone dyrektoryum; oprócz tego będzie: rada związkowa z pełnomocników, deputowani związkowi peryodycznie zwoływani, peryodyczne zgromadzenie książąt, trybunał związkowy.

Dyrektoryum ma składać się z Austryi, Prus, Bawaryi i dwóch innych książąt z Monarchów; 8. 9. i 10. korpusu związkowego na sześć lub trzy lat z ich grona wybranych.

Rada związkowa ma składać się z siedmnastu głosujących teraźniejszego ściślejszego zgromadzenia związkowego, ale Austrya i Prusy mają mieć przytem tylko po 3 głosy. W obudwu ma prezydować Austrya; w razie przeszkody Prusy. W obudwu uchwały będą rozstrzygane bezwzględną większością — tylko do wypowiedzenia wojny i zawarcia pokoju potrzeba będzie dwóch trzecich części głosów w radzie związkowej, wyjąwszy przy udziale w wojnach prowadzonych przez państwa związkowe, które mają także posiadłości niemieckie, bo w tych dostateczna będzie większość bezwzględna. Do projektów zmiany konstytucyi związkowej, nowych organicznych instytucyi, wydatków związku, lub rozszerzenia władzy prawodawczej związku, potrzeba będzie w radzie związkowej 17 głosów. W sprawach religijnych uchwały muszą być jednogłośne.

Władzą wykonawczą jest dyrektoryum. Jemu podlega komisya wojskowa i komisye do spraw wewnętrznych, sprawiedliwości, finansów, handlu i spraw celnych. Dyrektoryum reprezentuje związek jako całość, ma prawo uwierzytelnienia posłów związku za granicą, zawierania traktatów z zagranicznymi za przyzwoleniem zgromadzenia Monarchów, lub rady związkowej; a co do przedmiotów prawodawstwa tylko za przyzwoleniem zgromadzenia deputowanych związku. Do niego należy także bezpieczeństwo Niemiec na zewnątrz. Jeżeli Niemcom zagraża niebezpieczeństwo napadu, lub naruszenia równowagi europejskiej, ma poczynić wszelkie potrzebne kroki według prawa związku i konstytucyi wojennej. Na podstawie uchwał rady związkowej ma czynić inicyatywę w projektowaniu ustaw związkowych. Ma czuwać nad wykonaniem ustaw związkowych i uchwał z prawem wykonania. Czuwa nad konstytucyą sił zbrojnych związku, stara się o wzmocnienie i udoskonalenie obrony Niemiec bez niepotrzebnego w pokoju nakładania ciężarów na ludność.

Wojska w służbie związku, nosić będą odznaki związkowe, podobnież przy wspólnych ćwiczeniach. Ma główne zwierzchnictwo nad kasą związkową. Ma trzechletni budżet związkowy z przyzwoleniem rady związkowej, przedłożyć zgromadzeniu deputowanych, które zatwierdza rozpisane podatki. Przez dyrektoryum, zgromadzenie deputowanych związkowych będzie zwoływane, odroczone, zamknięte lub rozwiązane. Dyrektoryum reprezentuje całość rządów związkowych w obec zgromadzenia, i może stanowić komisarzy. Rezultatu zgromadzenia związkowego przedkłada celem powzięcia uchwały zgromadzenia monarchów lub rady związkowej.

Zgromadzenie deputowanych związku, składa się z 300 reprezentantów każdego z państw niemieckich, przez te wybranych. Z tych daje Austrya 75 deputowanych wybranych przez radę państwa z pomiędzy członków tejże z krajów związku niemieckiego pochodzących, lub przez sejmy krajowe na terytoryum związkowem; Prusy 75 deputowanych, (wybranych przez sejm pruski z pomiędzy reprezentantów krajów do związku niemieckiego należących), Bawarya 27 deputowanych; Saksonia, Hanower, Wirtenberg po 15 deputowanych; Baden 12; elektorat heski i wielkie księstwo heskie po 9 deputowanych i t. d.

Gdzie są dwie izby, wybiera pierwsza jednę trzecią, druga dwie trzecie części całej liczby. Deputowani związku nie mają być krępowani instrukcyami. Zwołanie do Frankurtu nastąpi regularnie co trzeci rok w maju. Dyrektoryum za przyzwoleniem rady związkowej może jednak zwoływać zgromadzenie deputowanych związku na posiedzenie nadzwyczajne. Najwięcej na dwa miesące może dyrektoryum sesyę odroczyć. W razie rozwiązania ma być niezwłocznie wydane wezwanie do przedsięwzięcia nowych wyborów, a następnie jak najśpieszniejsze zwołanie.

Zgromadzenie deputowanych wybiera sobie prezydenta i t. d. Obraduje publicznie, przepisuje sobie porządek spraw; ma prawo stanowczego współdziałania we władzy prawodawczej związku, w zmienianiu konstytucyi związku, w instytucyach organicznych, w budżecie związku, w powszechnych zasadach szczegółowego prawodawstwa względem prasy, stowarzyszeń, zamieszkania prawnego, powszechnego niemieckiego prawa cywilnego i t. d. Zmiany konstytucyi związkowej, instytucye organiczne i t. d. wymagają czterech piątych części głosów. Zgromadzenie ma prawo inicyatywy w ustawach związkowych i w proponowaniu innych wspólnych ustaw. We wszystkich sprawach związku zgromadzenia deputowanych, ma prawo przedstawienia i zażalenia.

Zgromadzenie książąt panujących i najwyższych magistratów miast wolnych, odbywać się będzie zawsze po zamknięciu zgromadzenia narodowego. Cesarz austryacki i Król pruski wspólnie będą na nie zapraszać. Można być zastąpionym przez księcia krwi; przytem dwaj reprezentanci niemieckich panów medyatyzowanych mają udział w głosie jednej kuryi; celem zgromadzenia monarchów jest porozumienie się książąt równouprawnionych; stosunek głosów na temże będzie taki sam jak w radzie związkowej. Zgromadzenie książąt sankcyonuje przyjęte ustawy związkowe, przyzwala na wnioski zgromadzenia deputowanych związku, o ile nie jest potrzebnem przyzwolenie pojedyńczych sejmów krajowych, bada ich przedstawienia i zażalenia i t. d.

Artykuły 26 do 35 traktują o sądzie związkowym, który rozstrzyga po części w charakterze sądu zwykłego, po części w charakterze sądu polubownego. W pierwszym charakterze w prywatnych pretensyach prawnych przeciw związkowi niemieckiemu, w pretensyach co do list cywilnych i fiskusa, gdy prawodawstwo krajowe

nie zajęło się sprawą, w razie zawieszenia sprawiedliwości i t. d. Dalej, w miejsce dotychczasowego sądu w sprawach związkowych i w razie sporów pomiędzy rządami, a stanami. w charakterze sądu polubownego i t. d.

Przy powszechnych ustawach niemieckich przysłuża mu prawo rozstrzygania względem interpretacyi najwyższych sądów krajowych. Sąd związkowy składa się z 12 członków zwyczajnych, którzy mają być mianowani przez rządy z pomiędzy członków najwyższych trybunałów, a 3 asesorów wybranych dożywotnie przez dyrektoryum i radę związkową. z pomiędzy profesorów prawa na akademiach niemieckich, z 12 członków nadzwyczajnych, którzy na propozycyę zgromadzeń stanowych będą mianowani przez rządy. Członkowie zwyczajni muszą mieszkać w Frankfurcie, gdzie będzie siedziba sądu związkowego. Nie mogą być oddalani, i od pojedyńczych członków związku nie mogą brać ani pensyi ani orderów.

Królestwo Polskie.

Warszawa, 17. sierpnia. Wyszło tu następujące ogłoszenie: Warszawski Ober-Policmajster podaje niniejszym do wiadomości, iż z rozkazu władzy wyższej, od dnia dzisiejszego, restauracje pierwszo-rzędne. handle win i cukiernie, mogą być otwarte tylko do godziny 9 wieczorem, wszelkie zaś inne zakłady, jako to: kawiarnie, sklepy z napojami gazowemi, szynki wódki i piwa, tak zwany bawaryi, mieszczące się przy podobnych zakładach bufeta, czyli traktyernie, oraz oddzielne garkuchnie, zamykane być mają o godzinie 8 wieczorem. — Warszawa d. 2. (14.) sierpnia 1863. r. — Jenerał-major. Lewszyn. — Naczelnik kancelaryi. Salerno.

Rosya.

Wilno, 13. sierpnia. *Kurjer Wileński* donosi: Dnia 30. lipca (v. s), o godzinie wpół do dziewiątej zrana, nieznajomy człowiek przyszedłszy do mieszkania gubernialnego marszałka szlachty, szambelana Aleksandra Domejki, pod pozorem podania prośby, domagał się przyjęcia na osobności. Będąc wpuszczonym, podał lewą reką list. i schwyciwszy J. W. Domejkę za prawą rękę, w tejże chwili, zamierzając uderzyć go w piersi, zadał mu wydobytem z pod surduta puginałem siedm ran w rękę wyżej łokcia. Na szelest wbiegł do pokoju lokaj, którego tenże złoczyńca ranił w pierś i w rękę i potem ratował się ucieczką.

Rany niesą niebezpieczne; stan zdrowia J.W. Domejki jest zadowalniający, jak również i jego służącego. Przedsięwzięte zostały wszelkie możliwe środki dla schwytania przestępcy.

Kronika.

(Śmierć od piorunu.) Małżonka rządzcy dóbr w Łukawicy wyżnej, w obwodzie stryjskim, zabitą została od pioruna w pomieszkaniu własnem podczas burzy w dn. 12. b. m.

(Morderstwo.) We wsi Manastercach, w obwodzie stryjskim, młopnik Andrzej Furega, posprzeczawszy się z bratem swoim Iwanem dn. 9. b. m. uderzył go dwa razy w głowę siekierą tak silnie, że tenże zawieziony do szpitalu w Stryju, wkrótce tam z ran życie zakończył.

(Burze w Szwajcaryi.) Ze wszystkich stron Szwajcaryi donoszą o burzach, które w tym miesiącu wiele szkód zrządziły. Nie ma tygodnia, w którymby klęski te się nie powtórzyly. W kantonie Bazylejskim (Bale-Campagne) dn. 23. lipca burza spadła na Lieftal i okolice, niszcząc i wyłamując drzewa, obijają owoce, roznosząc opodal snopy zboża rozlożone po polach.

Ten sam huragan z gradem, przeszedł przez kantony Argowji, gminy Augst, Rheinfelden, Mohlin, Walbach, Mumpf i Stein. Mnóstwo drzew, zboża, winnic i domów poniszczonych zostało.

W kantonie Szaffhouze kilka gmin także znaczne szkody poniosły. Czego burza nie zniszczyła, grad wytłukł; sady i pola są zupełnie stłuczone, lasy poobałane, owoce i zboża przepadły całkowicie.

W kantonie Unterwald tegoż samego dnia, w Saxeln srożyła się burza. Chmura opadła w górach, strumienie wezbrały nagle i zajęły lasy i skały, niosąc z sobą kamienie w doliny. Dzwonienie na gwałt i strzelanie na hasło niebezpieczeństwa nie mogły zagłuszyć ryku burzy. Wieś Saxeln i okolice zupełnie zostały zalane wodą, pracowano całą noc nad zwróceniem potoku do dawnego jego łożyska Nazajutrz o południu potok raz jeszcze zagroził wystąpieniem, tak że ludność znowu do pracy rzucić się dla odwrócenia go, musiała.

(Stenografia) w Niemczech uważaną jest jako nauka, i w niektórych szkołach należy do przedmiotów obowiązujących, mianowicie w Bawaryi. W Dreznie zaś założony jest specyalny instytut dla stenografów, którego celem jest wykształcić dobrych nauczycieli, a w królewskiej szkole artyleryi, stenografia należy do rzędu nauk obowiązkowych. W uniwersytecie Królewskim, utworzono oddzielną katedrę stenografii. Do wielu biór rządowych w Niemczech, w przyjęciu na służbę, pierwszeństwo mają znający stenografię, gdyż niestenorrafów uważają jako nieznających dobrze pisma. Wyliczono, że jeden stenograf zastępuje siedmiu zwyczajnych pisarzy. Niedawno był kongres stenografów w Wirzburgu, na którym znajdowało się 300 członków.

Gospodarstwo, przemysł i handel.

Lwów. 20. sierpnia. Na targu wiedeńskim i na targach węgierskich ustaliły a nawet podniosły się cokolwiek ceny zboża od ostatniego sprawozdania naszego. Okazuje się coraz jawniej, iż Węgry południowe nader znacznych przesełek zboża potrzebować będą dla pokrycia konsumcyi, tegorocznego zbioru zupełnie pozbawionej. Spekulacya wprawdzie dotąd jeszcze nie dała znaku życia, pomimo tego obroty były więcej ożywione i odbyt łatwiejszy. Zawsze się sprawdzi to oczem dawniej już wspominaliśmy, iż zboże nasze o ile go wywozić będziemy w roku obecnym, na targ wiedeński skierować się będzie musiało.

W Angli bowiem i we Francyi żadnych na teraz nie ma widoków. Dzienniki austryackie piszą, iż jeżeli żniwo tak szczęśliwie postępować będzie i tak szczęśliwie się skończy jak się rozpoczęło. to Anglia będzie miała zbiór tak obfity jak go w dziewiętnastym wieku jeszcze nie miała. Jakoż w skutek takowych widoków pszenica angielska spadła na targu z dnia 17. sierpnia o 4 a pszenica zagraniczna o 2 szilingi na kwarterze, przy nader małym pokupie. i wszystko zapowiada, iż ceny jeszcze się bardziej obniżą, zwłaszcza jak tylko dowozy amerykańskie na nowo pojawiać się zaczną.

Francya nie ma wprawdzie tak nader bogatego zbioru jak się spodziewano, zawsze jednak zbiór tegoroczny należy do dobrych, i nie tylko własne potrzeby kraju pokrycie, ale nawet exportować zboże pozwoli.

Łatwo pojąć, iż w skutek takich wiadomości z Anglii i Francyi, targi kontynenalne zupełnie są bez życia. Stosuje się to mianowicie do targu wrocławskiego, który w obec dzisiejszych okoliczności nie może mieć żadnego dla nas znaczenia.

Ceny wódki cokolwiek się w Wiedniu podniosły. Towar gotowy płacono po 58 do 58½ c. za stopień i wiadro, a po 60 c. za odstawę w wrześniu do października. Ruch handlowy nie bardzo jednak jest ożywiony.

Wełna utrzymuje się na stanowisku wiosennych jarmarków, przy słabym jednak popycie.

Sanok, 10. sierpnia. W drugiej połowie z. m. były na targach tutejszych następujące ceny przeciętne zboża i innych artykułów.

	Miejsce targu:									
	Krosno		Dobromil		Lisko		Rymanów		Dynów	
	zł.	c.	zł.	c.	zł.	c	zł.	c.	zł.	c.
	waluty austryackiej									
Mec pszenicy	3	75	3	51	3	20	3	50	3	4
„ żyta	2	35	2	18	2	25	2	50	2	30
„ jęczmienia . . .	2	5	2	1	1	80	1	80	2	.
„ owsa	1	80	1	62	1	50	1	50	1	62
„ hreczki	2	50	.	.	.	.	.	.	.	.
„ kukurudzy	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.
„ kartofli	1	.	1	40	.	.	.	.	.	.
Cetnar siana	2	10	1	65	1	.	1	70	1	35
„ wełny	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.
„ nasienia konicza	22	.	.	.	.	.	.	.	.	.
Sąg drzewa twardego	8	40	.	.	5	.	7	.	4	70
„ „ miekiego	6	30	4	10	2	.	5	.	3	40
Funt miesa wołowego	.	12	.	12	.	11	.	10	.	12
Mas okowity	.	80	.	74	.	65	.	60	.	60

Bochnia, 13. sierpnia. Na naszym dzisiejszym targu były następujące przeciętne ceny:

	Mec ważył	Przywieziono	Sprzedano	Płacono w przecięciu za 1 mec w. a.	
	funtów	meców niż. austr		zł.	c.
Mec pszenicy	85	500	500	3	75
„ żyta	75	800	800	2	26
„ jęczmienia . . .	65	200	200	2	16
„ owsa	51	150	150	2	5
„ kukurudzy . . .	.	.	.	.	.
„ kartofli	.	100	100	2	.

Kraków. 17. sierpnia. Na rachunek rządu rosyjskiego odstawiono w zeszłym miesiącu z Wieliczki 1,126.152 funtów soli do granicy, a 1,268.316 funtów soli w bałwanach i beczkach do Niepołomic. Od początku teraźniejszego powstania w Królestwie Polskiem, są to pierwsze znaczniejsze transporta soli.

Wiedeń, 17. sierpnia. Na naszym dzisiejszym targu było wołów: węgiersk. 1467, galic. 1789, krajowych 95, razem 3351. Z tego na potrzebę miasta kupiono 1732, na prowincyę 1203. Waga szacunkowa 1 sztuki wynosiła 450 do 720 ℔. Cena 1 sztuki 100 złr. do 190 złr, za cetnar płacono 22 złr. do 26 złr. 50 kr.

Ostatnia poczta.

Frankfurt, 19. sierpnia. Jego ces. Mość był wczoraj w Darmsztadzie powitany z zapałem. Kilku książąt towarzyszyło Jego c. Mości. Według *Neue Frankf. Ztg.* Baden, Koburg i Weimar chcą zrobić wniosek, aby były bezpośrednie wybory do izby ludowej.

Südd. Ztg. zaprzecza wiadomości, że Baden i Weimar zaproponowały zaproszenie Króla Wilhelma. Posiedzenia niemieckiego sejmu deputowanych odbędą się dn. 21. i 22. sierpnia; do teraz

zgłosiło się już 450 członków. Dziś zrana Cesarz odbywa przegląd garnizonu austryackiego przy Grindbrunnen.

Dzienniki małoniemieckie i demokratyczne stały się umiarkowanemi od czasu ogłoszenia projektu reformy. Według doniesień niezawodnych, wielkie frakcye stowarzyszenia narodowego w Niemczech południowych są przychylne projektowi reformy.

Wydział niemieckiego sejmu deputowanych uchwalił dziś następujące zmiany dawniej ogłoszonego porządku dziennego zaproponować: 1) kwestya niemiecka; 2) bliższa organizacya sejmu deputowanych; 3) kwestya szleswicko-holsztyńska.

Wiadomość, że Król saski wyjechał wczoraj do Baden, jest mylna, był on w Darmsztadzie, zkąd wieczorem powrócił.

Jego Ces. Mość miał dziś po godz. 8mej konferencyę z Królem saskim, której był także obecny hr. Rechberg; Król saski wyjechał do Baden koło godziny 10tej.

F r a n k f u r t, 19. sierpnia (wieczorem). Dziś zrana odbyła się konferencya tu obecnych ministrów. Że Król saski dopiero dziś pojechał do Baden-Baden, wywołało powszechnie obiegającą pogłoskę, iż Król pruski przybędzie tu dziś lub jutro, i że negocyacye miały załatwić trudności. Cesarz daje dziś obiad, na który zaproszeni są ministrowie i inne znakomitości, jutro będzie wielka przyjażdżka na korso frankfurckiem. Dziś będzie teatr galowy, galerye zastrzeżono dla znakomitości, które nie należą do senatu i ciała prawodawczego. *„Karlsr. Ztg.“* donosi, że książe Ernest koburski najprzód zaproponował powtórnie zaprosić Prusy na kongres monarchów. Konferencye monarchów odłożono do powrotu Króla saskiego. Z deputowanych przybyli już: Bennigsen, Schulze Delitrsch, Metz, Häusser, Unruh, Hölder, Moriz Wiggers, Franciszek Duncker i inni.

B e r l i n, 19. sierpnia. Tutejsze domy bankowe otrzymały telegram z Królewca, według którego bank w Petersburgu zawiesił wypłaty w imperyałach.

Przyjechali do Lwowa.

Dnia 20. sierpnia.

Hotel George: PP. Leśniewicz Wic., z Podola.
Hotel europejski: Trzciński Ign., z Żyrawy. — Russo Teodor, z Besarabii. — Jendrzejowicz Max, z Śniatyna. — Skrzyszewski Józef, z Sewerynki.
Hotel angielski: Szczepański Miecz., z Laszek.

Wyjechali ze Lwowa.

Dnia 20. sierpnia.

PP. Rojowski Konst., do Cieszanowa. — Czajkowski Izyd., do Jarosławic. — Skrzyński Alex., do Poradowa. — Hr. Wodzicki Lud., do Tyczyna.— Augustynowicz Bol., do Kniaża.

Spostrzeżenia meteorologiczne we Lwowie.

Dnia 20. sierpnia 1863.

Pora	Barometr w mierze parys. sprowadzony do 0° Reaum.	Stopień ciepła według Reaum.	Stan powietrza wilgotnego	Kierunek i siła wiatru		Stan atmosfery
	'''					
7. god. zrana	322.68	+12.6	85.7	zachodni	sł.	deszcz
2. god. po poł.	323.20	+15.0	76.5	„	„	pochmurno
10. god. wiecz.	323 53	+ 14.0	82.8	„	„	„

Ilość deszczu 3'''61.

T E A T R.

Jutro teatr niemiecki: **„Die Ritter des Nebels“**, dramat w 5 aktach a 10 obrazach z francuzkiego. Na dochód p. Klary Mejo, artystki dramatycznej.

Kurs lwowski.

Dnia 20. sierpnia.

		gotówka zł.	gotówka c.	towarem zł.	towarem c.
Dukat holenderski	wal. austr.	5	23½	5	29
Dukat cesarski	„ „	5	26	5	31½
Półimperyał zł. rosyjski	„ „	9	8	9	17
Rubel srebrny rosyjski	„ „	1	74½	1	76½
Talar pruski	„ „	1	65½	1	67½
Polski kurant i pięciozłotówka	„ „	—			—
Galicyj. listy zastawne w. a. za 100 zł.	bez kuponów	75	33	75	93
„ „ „ m. k. za 100 zł.	bez kuponów	79	8	79	70
Galicyjskie obligacye indemnizacyjne	bez kuponów	73	90	74	53
5% Pożyczka narodowa	bez kuponów	81	70	82	45
Akcye gal. kol. żelaz. Karola Ludwika	bez kuponów	200	50	203	—

Telegrafowany kurs wiedeński.

Dnia 20. sierpnia.

	zlr.	kr.
5% Metaliki	77	—
5% pożyczka narodowa	82	65
Losy z 1860 roku	101	65
Akcye banku wiedeńskiego	797	—
„ „ kredytowego	192	70
Londyn, 10 funtów szterlingów	111	65
Dukat pojedyńczy	5	31
Srebro	110	75

Kurs giełdy wiedeńskiej.

Dnia 18. sierpnia.

1. Dług publiczny. (Za 100 zł.)

A. Państwa.	pien.	towar.
W austr. wal. po 5%	72.75	72.85
„ „ bez kuponów zwrotny po 5%	96.—	96.50
Z pożyczki narod. z proc. od stycznia do lipca po 5%	82.20	82 30
od kwiet. do paźd. po 5%	82.30	82.40
Z r. 1851 ser. B. po 5%	—.—	—.—
Metaliki po 5%	76.75	76.85
Metaliki z proc. od maja do listopada po 5%	76.90	77.10
dtto. po 4½%	68.50	69.—
dtto. „ 4%	61.25	61.50
dtto. „ 3%	46.50	46.75
dtto. „ 2½%	38.—	39.—
dtto. „ 1%	15.25	15.30
Przez. do wyl. z r. 1839 całe losy	159.—	159.50
Przez. do wyl. z r. 1839 piąta część losów	156.50	157.—
Przez. do wyl. z r. 1854	95.50	95.75
Przez. do wyl. z r. 1860 po 500zł.	101.35	101.45
Przez. do wyl. z r. 1860 po 100 zł.	101.50	101.60
Renty Como po 42 lir. aust.	17.—	17.50
Wylos. obl. dawn. długu państ. po 5%	71.50	72.—
„ „ 4½%	67.50	68.—
„ „ 4%	59.50	60.—
„ „ 3½%	51.50	52.—
Przez. do los. obl. daw. długu państ. z proc. w kraju „ 3%	—.—	—.—
„ 2½%	59.50	61.—
„ 2¼%	52.—	53 —
„ 2%	47.—	48.—
„ 1¾%	41.—	42.—
dtto. z procent. za granicą „ 5%	71.50	72.—
„ 4½%	67.50	68.—
„ 4%	59.50	60.—

B. Krajów koronnych. (Obligacye indemn. po 5% za 100 zł.)	pien.	towar.
Niższej Austryi	86.—	86.50
Wyż. Aust. i Salcb.	85.—	85.50
Czech	90.50	91.—
Morawii	88.—	89.—
Szląska	87.50	88.50
Styryi	87.—	88.—
Tyrolu	91.—	—.—
Kar., Krainy i Wyb.	86.—	88.50
Węgier	76.25	76.75

Obl. ind. po 5 proc. za 100 zł.	pien.	towar.
Banatu Tem.	75.—	75.50
Kroacyi i Sławonii	76.—	76.75
Galicyi	74.—	74.50
Siedmiogrodu	74.75	75.50
Bukowina	74.—	74.50
Z klauzulą wylos. w r. 1867	73.60	73 80
Lomb. wen. poż. z r. 1859	92.50	—.—
Dług Tyrolu po 5%	—.—	—.—
„ 4%	60.—	60.50
„ 3½%	—.—	—.—
Dług Salcburga „ 3%	60.—	60.50
„ 2½%	—.—	—.—
Dług Krainy „ 2%	30.—	31.—
„ 1¾%	—.—	—.—

2. Stan oblig. domestykaln.

Po 3% za 100 zł.	27.—	—.—
„ 2½% „ 100 „	22.50	—.—
„ 2¼% „ 100 „	20.25	—.—
„ 2% „ 100 „	18.—	—.—
„ 1¾% „ 100 „	15.50	—.—

3. Akcye.

(Za sztukę.)

	pien.	towar
Banku narodowego	796.—	798.—
Inst. kred. dla handlu po 200 zł. w. a.	191.20	191.30
Niż.-austr. tow. eskomt. po 500 zł.	639.—	641.—
Półn. kol. po 1000 zł. m. k.	1692.—	1694.—
Tow. kolei żel. państwa po 200 zł. m. k. czyli 500 fr.	191.25	191.75
Kol. Ces. Elżbiety po 200 zł. mon. konw.	147.—	147.25
Połud.-półn.-niem. kolei kom. po 200 zł. m. k.	127.50	127.75
Kolei Cisy po 200zł. m. k. po 140 zł. (70%) wpłaty	147.—	—.—
Połud. kolei państ., lomb. wen. i central.-włoskiej kolei żel. po 200 zł. w. a. czyli 500 fr. z wpłatą 180 zł. (90%)	245.—	246.—
Kol. Kar. Lud. po 200zł. mon. konw.	200.75	201.25
Kol. Preszb. Tyrn. I. emis. po 200 zł. m. k.	—.—	40.—
dtto II. emis. po 200zł.m.k.	99.—	100.—
Kolej Bustehradzka po 500 zł. m. k.	675.—	680.—
Kolej Aussig.-Ciepl. po 200 zł. m. k.	235.—	240.—
Kol. Bern. Ross. z pierwszeństwem po 200 zł. mon. konw.	195.—	200.—
Kol. Grac.-Köfl. i Tow. górn. po 200 zł. w. a.	—.—	156.—
Austr. towarz. żegl. par. po 500 zł. m. k.	443.—	445.—
Lloyda w Tryeście po 500 zł. m. k.	250.—	252.—
Mostu łańc. w Peszcie po 500 zł. m. k.	395.—	400.—
Tow. młyna par. w Wied. po 500zł. w. a.	398.—	400.—
Powsz. austr. Tow. gaz. po 200 zł. w. a.	258.—	260.—
Uprzywil. czeska kolej zachodnia po 200 zł. w. a.	162.50	163.—

4. Listy zastawne.

(za 100 zł.)

		pien.	towar
Banku narod. w m. k.	6let. z r. 1857 po 5%	102.75	103.—
	10let. „ 1857 po 5%	92.—	92.50
	przeznaczone do los. po 5%	—.—	—.—
Banku narod. w w. a.	na 12 m. 5%	—.—	—.—
	przezn. do losowania po 5%	87.90	88.—
Gal. Tow. kred. w w. a. po 4%		75.25	75.50

5. Obligacye z prawem pierwszeństwa.

	pien.	towar
Kolej Elżbiety po 5% za 100 zł. m. k.	97.—	97.50
detto detto w sreb. upr. za 100 zł. w. a.	94.—	94.25
Emis. z r. 1862 za 100 zł. wal. aust.	88.25	88.75
Tow. austr. kol. państwa po 500 fr.	122 50	123.—
Kol. Lomb. wen. po 500 fr.	116 —	116.50
Kol. półn. po 100 zł. m. k.	90.75	91.—
Kol. półn. po 100 zł. w. a.	88.50	89.—
Kol. Glogn. po 100 zł. m. k.	80.—	80.50
Tow. żeg. par. na Dun. za 100 zł. m. k.	94.—	95.—
Lloyda za 100 zł.	—.—	92.50
Uprzyw. czeska kol. zach. po 300 zł. w. a. (w srebrze) za 100 zł.	96.—	96.50
Połud. półn. kolej kom. po 5% za 100 zł.	78.—	78.50
Grac. Köflach. kol. i Tow. gór. po 400 zł. w.a. (1000 fr.)	75.—	80.—

6. Losy.

	pien. (za sztukę.)	towar (za sztukę.)
Inst. kred. dla handlu po 100 zł. w. a.	134.80	135.—
Tow. żeg. par. na Dun. po 100 zł. m. k.	92.—	92.50
Poż. Trye. po 100 zł. m. k.	115.—	116.—
„ „ po 50 zł. m. k.	52.50	53.—
Pożycz. miasta Budy po 40 zł. w. a.	34.—	34.50
Esterhazego po 40 zł. m. k.	93.—	94 —
Salma „ 40 „ „	36.—	36.25
Palfiego „ 40 „ „	36.75	37.25
Clarego „ 40 „ „	33.50	34.—
St. Genois „ 40 „ „	34.50	35.—
Windischgrätza 20 zł. „	21.—	21.50
Waldsteina 20 „	20.—	20.50
Keglevicha 10 „	15.—	15 25

Weksle.

(Na 3 miesiące.)

Amsterdam za 100 zł. hol	—.—	—.—
Augsburg za 100 zł. w. p. n.	94.60	94.80
Berlin za 100 tal.	—.—	—.—
Wrocław za 100 tal.	—.—	—.—
Frankfurt za 100 zł. w. p.-n.	94.80	95.—
Genua za 100 lir. piem.	—.—	—.—
Hamburg za 100 M. B.	83.50	83.70
Lipsk za 100 tal.	—.—	—.—
Liwurna za 100 lir. tosk.	—.—	—.—
Londyn za 10 ft. szt.	111.90	112.—
Lugdun za 100 fr.	—.—	—.—
Medyolan za 100 lir. wł.	44.—	44.—
Marsylia za 100 fr.	—.—	—.—
Paryż za 100 fr.	44.30	44.40
Praga za 100 zł. w. a.	—.—	—.—
Tryest za 100 zł. w. a	—.—	—.—
Wenecya za 100 zł. w. a	—.—	—.—

(31 dni po ukazaniu.)

Bukareszt za 100 piast. wol.	—.—	—.—
Konstantynopol za 100 piast. tur.		—.—

Kurs złota.

Dukaty ces. men.	5.31	5.32
dtto. pełnej wagi	5.31	5.32
Korona	15.30	15.35
20frankówka	8 92	8.94
Rosyjski imperyał	9.14	9.17
Talar związkowy	1.65	1.67
Srebro	110.75	111.25
Kurs korony w c. k. kasach	13zł.	50c.

Odpowiedzialny Redaktor **Adolf Rudyński.**

Z c. k. galic. drukarni rzadowej.